

Pacifisters strategi for modstand?

Underforstået? Du skal læse mellem linjerne

Aldrig Mere Krig sender en særmelding

Den bringes her i afskrift. Selv om den er udateret, kan den give et ganske godt indtryk af de tanker og problemer, danskere stod med i besættelsens første tid. Den er sandsynligvis udsendt i besættelsens første måneder, måske maj 1940. Understregninger af Aa S.

Afskrift:

«Kære Forbundsfælle.

Fredsforeningernes arbejde og altså også vort arbejde blev sat på en meget hård prøve d. 9. april; men prøven blev bestået. Danmark er ikke i krig. Vort arbejde har ikke været forgæves, og det er trods alt et lyspunkt. Det betyder ikke, at vort arbejde er slut. Men d. 9. april betyder et skel i forbundets arbejde.

De ændrede forhold nødvendiggør væsentlige ændringer i vor virksomhed og lægger et meget stort ansvar på hver enkelts skuldre.

Som allerede meddelt har hovedbestyrelsen anset det for rigtigt at aflyse årsmødet. Ligeledes er valg til hovedbestyrelsen udsat, Nordisk Fredsforlag har indstillet sin virksomhed indtil videre, og den planlagte sommerlejr på Ry Højskole er opgivet.

Det betyder ikke, at hovedbestyrelsen mener, at alt foreningsarbejde bør indstilles; men vi anser det for rigtigst foreløbig at holde os i ro, når det drejer sig om arbejde udadtil.

Derimod mener vi, at arbejdet indadtil blandt kredsens medlemmer nu må forstærkes. Der er ingen grund til pessimisme, men til roligt og besindigt at sætte alt ind på at holde sammen på medlemmerne. Det kan gøres ved hyppige medlemsmøder under private former og ved, at bestyrelsesmedlemmerne, hvor det er svært at samle alle, aflægger besøg med ikke alt for store mellemrum hos medlemmerne.

Ligeledes opfordrer vi til regelmæssige sammenkomster indenfor distrikterne. Et vigtigt bindeled er bladet. Der er endnu ikke truffet nogen endelig afgørelse om dets skæbne; men det vil i hvert fald udkomme resten af denne årgang dvs. juni med.

Vi håber, det vil lykkes at fortsætte, men det vil naturligvis blive under en noget anden form end hidtil. Fortsættelse vil imidlertid bl.a. blive et spørgsmål om økonomi, og vi opfordrer indtrængende kredsene til stadig at holde orden i kontingentopkrævning og – indsendelse, så vi stadig kan stå parat til at arbejde.

Der er grund til at gøre opmærksom på, at visse sider af arbejdet absolut må stoppes. Som bekendt er der indført forbud mod offentlige møder og demonstrationer.

Der har et enkelt sted været henvendelse fra politi i anledning af en tryksag, der har været set af soldater. Hovedbestyrelsen mener, at den slags i øjeblikket ikke blot kan skade den person, der står bagved, men også volde forbundet uoprettelig skade.

Vi må ikke glemme, at vi er undergivet myndigheder af en anden mentalitet end de danske. Det kræver af os alle den største besindighed og resignation. En enkelt persons ubesindige optræden kan drage uanede følger over alle i landet.

Men selv om alle handler rigtigt, kan ingen vide, hvad de kommende dage vil bringe, heller ikke for vor organisation. Det må derfor tilrådes, at man passer godt på medlemsfortegnelser, adresser o.l., men disse forsigtigheder må ikke medføre, at alt arbejde ligger stille. Der vil til sin tid blive stærk brug for vor indsats.

Vi må være forberedt på, at en militaristisk og nationalistisk reaktion engang kan melde sig, og da må vort forbund være i orden, så vi kan være rede til at arbejde. Vi anmoder kredsformændene om at sørge for, at ovennævnte henvendelse bringes til alle medlemmers kundskab, og i håb om at lysere tider igen må oprinde sender vi vor bedste hilsener til alle vore meningsfæller i vort land.

Signeret: Hovedbestyrelsen».

Når jeg bringer hele denne meddelelse, skyldes det for det første, at den på glimrende vis illustrerer forholdene i Danmark og de tanker, man gjorde sig. Umiddelbart virker budskabet tåget, rodet og inkonsekvent (selvmodsigende).

Afslører nærlæsning nogle intentioner?

Ligger der allerede her en organisations ordre til at gøre klar til at føre sit arbejde videre under illegale former?

Ligger der her en spire til at yde modstand?

Kan advarslerne om følgerne af ubesindige handlinger tydes som usikkerhed om, hvilke midler en fredsorganisation kan anvende med bedst resultat og en mere end løftet pegefinger om, at man skal tænke sig grundigt om for ikke blot at slå huller i luften?

Har advarslerne, som skinner igennem hele meddelelsen som baggrund organisationens kendskab til nazisternes overfald, arrestationer og ødelæggende terrorhandlinger på de tyske fredsorganisationers medlemmer og lokaler, da man havde et særdeles grundigt kendskab til den nazistiske terror?

Husk, at på trods af manges påstande, var illegalt arbejde stort set et ukendt fænomen i Danmark i 1940, og tanken om at gå til modstand fandtes kun hos ganske få personer.

Man skriver jo, at Danmark ikke var i krig.

Danskerne går til modstand

Kan en myre tisse en elefant i øjet?

Algang – alsang – kongemærker – kold skulder

Stimmungsbericht

Danskerne bliver i deres fortvivlede modløshed, måske med et stænk af mindreværd og dårlig samvittighed, når de sammenlignede Danmarks indsats med nordmændenes, grebet af en national ånd, der på mange måder kan sammenlignes med sønderjydernes i deres kamp for at bevare deres danske identitet under de mange år under det tyske åg, som de først blev befriet for i 1920.

Mit og mine landsmænds mindreværd, vor rådvildhed, voksede konstant. Blot det at tænke på at yde modstand mod denne på alle måder imponerende og overvældende krigsmagt oversteg helt og aldeles min og de fleste andres forestillingsverden.

For mig ville det svare til at bede en myre tisse en elefant i øjet.

Frontberetningerne, de gjaldende sejrsmeldinger i radioen og propagandafilme i biografene tærede på vor optimisme.

Hitlers sejrsparade på Champs Elysé i Paris slog benene væk under selv de største optimister.

På turene rundt i København mødte man hele kompagnier af frontsoldater. De marcherede for fuld udblæsning, de sang så det gjaldede mellem husmurene, «denn Wir fahren, gegen England» osv. På byens pladser spillede store militærorkestre; det lød imponerende.

Tivoligarden og Livgarden var vand ved siden af disse germanere. Men ikke alle ville køre på fribillet. Lysten til at give nazisterne nogen på frakken manglede ikke hos mig.

Spørgsmålet var kun, hvordan?

Allerede i juli 1940 afholdes det første Alsangstævne i Aalborg og ikke mindre end 1.500 danskere mødte op. Disse stævner breder sig som en steppebrand i de næste par år. Kulminationen blev en landsomfattende demonstration den første september 1940, hvor næsten en million danske på et givent signal fra Danmarks Radio klokken 18, nemlig Rådhusklokkerne, sang Grundtvigs:

«Moders navn er en himmelsk lyd».

Mange danskere kastede al deres kærlighed på kongen, som hver dag red sin tur gennem byen uden nogen anden form for beskyttelse end den, hans folk kunne give ham

Kongen blev det nationale samlingsmærke, overalt blev han mødt af sit folk med den dybeste respekt.

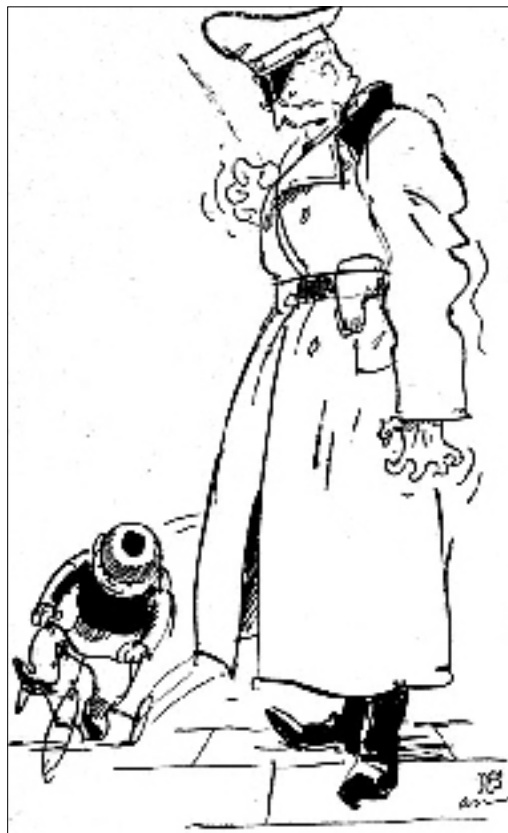
Selv jeg, der aldrig har været den store tilhænger af monarkiet, følte en dyb respekt for denne gamle mand, som ved sin ensomme tur gennem en besat by må have haft en vis virkning også på tyskernes holdning til vort kongehus.

Han repræsenterede noget dansk. Mange gik med kongemærker, og det – blev så deres måde at yde modstand på. Nogen demonstrerede deres foragt for herrefolket ved demonstrativt at vende dem ryggen, give dem den kolde skulder.

Tegningen illustrerer den kolde skulder, og hvorledes vi oplevede tyskerne, gumlende eller slæbende på pakker til orlovsrejsen, hjem til deres kære i Det Tredje Riges ruiner.

Den danske modstandskamps våben var i krigens første år, hvor tyskerne tromlede Europa fladt, den kolde skulder, kongemærker, at synge alsang, at gå adgang, bære en hæklet tophue med Royal Air Forces farver.

**Giv en bedømmelse
af virkningsgraden?
Skrueeffekten?**

Tyskundervisning. Bliver børn nationale?

I skolen var vi nu ældste klasse og er utroligt bevidste om alt, hvad der foregår omkring os; enhver lejlighed blev grebet til at diskutere med lærerne, det var trods alt bedre end at terpe.

Flere i klassen var nazister, men deres meninger blev respekteret, kravet til dem var, at de skulle være loyale over for kammeraterne, hvilket de var til punkt og prikke.

Vi besluttede at boykotte tyskundervisningen. Læreren truede, tiggede og bad. Det var hans arbejde, det han blev betalt for, vi var i øvrigt nogle skvaddermikler, vi måtte da vide, at nogle af verdens største kulturpersonligheder stammede fra Tyskland.

«Kan De fortælle os hr. lærer, hvorfor disse kulturpersonligheder så lever i landflygtighed? Hvorfor er andre fængslet?»

Hvorfor har man brændt deres værker på bål i gaderne under Krystalnatten? Man brændte også bøger fra bibliotekerne og de jødiske synagoger (kirker)».

Han var lamslået over, så godt underrettede vi var, men jeg kunne jo ikke så godt fortælle, at tyske emigranter havde leveret krudtet. Uden al tvivl har snakken gået på lærerværelset, for af og til kom han og stillede os spørgsmål.

Men uanset hvad, tysk blev det ikke til. Vi nægtede blankt.

«*Jamen, hvad vil I gøre, når I skal til eksamen*»? «*Det vil vi overveje. Måske tale engelsk*». Han var forvirret; vi foreslog ham, at han svindlede ved eksamenslodtrækningen, når to fag skulle vælges fra.

Han forsøgte efter bedste evne, men uden særlig overbevisning, at tryne os på plads. «*Kan I da ikke se, at fremtiden er tysk, derfor må I lære tysk. Tyskerne vil vinde krigen, hele Europa vil blive tysk, der vil blive brug for folk, der kan og vil tale tysk*».

Inspektøren kom ham til undsætning, vi var overbevist om, at han stod med krumme tæer og kun sagde det, han mente, der var hans tunge pligt. Han talte uden overbevisning, vi var ikke i tvivl om hans sindelag; argumenterne faldt til jorden et for et.

Vi må have været ret overbevisende, fordi ingen drømte om, at bruge tvangsmidler eller straf mod os, eller havde vi autoriteternes sympati? Tysk blev valgt fra, det blev trukket ud af hatten,

Ingen undervisning, men det viste sig i de mange herlige timer, hvor vi minutiøst fulgte kampene i Norge, at lærerens kone var norsk, og vor antipati mod tysklæreren blev nu vendt til noget meget positivt, da ingen længere lagde skjul på, hvad vi håbede og troede på, selv læreren, da han beklagede, at han underviste i tysk, men han skulle jo leve. Ingen eksamen.

«Lykkens gudinde» havde igen holdt hånden over os, eller var det inspektørens?

Tysklandsarbejdere for kul og koks

Vi må slå fast: Vore social- og arbejdsministre havde erfaring fra deres mangeårige virke i det socialdemokratiske arbejderparti og i de faglige organisationer.

De har derfor på alle måder haft en førstehandsviden om tyske arbejderes kår. De har været vidende om, at de tyske fagforeninger blev forbudt ved Hitlers magtovertagelse, at tyske fagforeningsrepræsentanter var blevet forfulgt – tortureret – spærret inde i tugthuse – kz-lejre og at forhold, der gjaldt på det danske arbejdsmarked med hensyn til forhandlings og strejkeret, var en saga blot i Det tredje Rige.

Trods denne viden brugte de både gulerod og pisk.

Hvem fik idéen til fattighjælp? Trusler? Tvang? Lakajtjeneste?

Hvem fik kul og koks? Hr. og fru Jensen?

Danske fagforeningsfolk vidste, at arbejdere ikke havde nogen rettigheder i Nazityskland. Fagforeninger var forbudte.

Tyskerne svindlede med kontrakterne. Arbejdere, der havde afleveret deres pas til den tyske arbejdsgiver, blev forhindret i at rejse hjem til aftalttid. Mange blev dræbt under luftangreb, hvorfor?

For at skaffe kul? Til hvem? Kullene gik til værnemagere. Min tolkning af tegningen:

Fagforeningspamperen, arbejds- og socialministeren meler sin egen kage med et hyklerisk udtryk. From ser han da ud. Om han beder til Vorherre eller om han beder for at de danske arbejdere ikke skal lide samme skæbne som den ene million tyskere, der havnede i dødslejrene eller blev henrettet.

Gulerod

Tager du arbejde i Tyskland fritages du for fagforeningskontingent, og du får skattelettelse.

Pisk

Nægter du at tage det arbejde, vi anviser dig i Tyskland, fratager vi dig arbejdsløshedsunderstøttelse og sociale ydelser til familien.

Alt, hvad jeg kan finde som tegn i sol og måne er, at de har gjort deres yderste for at tjene nazisterne, uden at blive bedt om det og uden at blive truet.

Øjenvidner beretter, at man på fagforenings- og socialkontorer kunne blive udsat for funktionærer, der udlagde samarbejdspolitikken på deres måde ved i strid medgældende lov at nægte udbetaling til den arbejdsløses.

En handling vi også finder, da familier til internerede eller illegale kommunister beder om socialhjælp.

Hvorfor var det dog så vigtigt at få disse kul? Hvem fik gavn af dem? Ikke arbejdsmand Pedersen. Kullene blev først og fremmest brugt til at holde de hjul i gang, der rullede for den tyske krigsindustri.

En undersøgelse af rationeringerne af elektricitet vil helt klart vidne om, de særlige begunstigelser, der tilfaldt værnemagerfabrikkerne. Brændsels- og el-rationeringerne blev fordelt efter en nøje vurdering af virksomhedens betydning for eksporten – oversat:

Deres betydning for den tyske krigsmaskine. Dette er blot et af de mange vidnesbyrd om en indsats til gavn for den tyske krigsmaskine.

Hvorfor gjorde politikerne det? Kan man sige, at politikerne meledede deres egen kage?

Klassekamp? I dag siger man, at tyskerne truede dem.

Fik de en pistol i nakken?

Foreligger der overhovedet dokumentation for tyske trusler?

Jeg kan ikke finde dem.

Disse forhold er ikke blevet dømt ved dansk ret, ej heller været genstand for historieforskeres interesse. Hvorfor ikke? Dækker man over politiske partisystemer, hvis lastrum er fyldt med arbejderes lig?

Samarbejdets betydning for den tyske krigsmaskine

Måned for måned udarbejdede det danske bureaukrati omfattende rapporter til de øverste danske myndigheder.

Lad de to følgende uddrag antyde omfang og hvorledes tyskerne uden besvær fik disse rapporter og i mindste detalje overvågede og udnyttede alt, der kunne anvendes af dem i krigsøjemed.

Var Danmark en suveræn stat? Var Danmark neutralt?

*Frigjorde hver danske tysklandsarbejder
en tysk soldat til fronttjeneste?*

Er svaret ja?

*Forøgede Danmark da, de tyske hær-
styrker med 132.000 soldater og 14.000
kvinder?*

Var Danmark neutralt?

Afskrift: Uddrag: Oversat:

«Abteilung Wehrwirtschaft

im Rü Stab Dänemark Kopenhagen den 21.9.43

GR.Ia Az. 66d 1 Nr. 2680/43g Geheim!

5) Arbejdsindsats

Antallet af arbejdsløse var i slutningen af august 19.605, fordelt på 12.497 mænd og 7.108 kvinder. En stigning på 2.225.

Det samlede antal danske arbejdere indsat i Norge er 10.543, forøget i august med 146.

Ved nybygninger indenfor Luftwaffe er 5.291, for fæstningspionerer stab 31 og O.T. (Organisation Todt ÅS) 8.740 og ved Struer 4.598 arbejdere og 222 funktionærer indsat, der er således indsat 18.851 arbejdere med fæstningsbyggeri i Jylland.

Til Tyskland blev 1.314 arbejdere overført i august.»

Afskrift:

«Uddrag: Oversat: Geheim Kopenhagen, den 23.12.1943

5) Arbejdsindsats

Antallet af arbejdsløse var den 26.11.43; – 35.117, fordelt på 32.557 mænd og 2.560 kvinder. En stigning på fra forrige måned på 6.218.

For fæstningsbyggeri er i Jylland indsat: For OT fæstningspionerstab 28 tyske og 74 danske firmaer med i alt 10.383 arbejdere.

For særligt byggeri for Luftwaffe i Struer 9 tyske og 27 danske firmaer med 4.256 arbejdere. i alt 14.639. For Neubauamt) (?AAS) 7.135 danske arbejdere».

Senere beskriver jeg arbejdernes holdninger til sabotagen og giver et eksempel på arbejderes forsøg på at modarbejde, ja ligefrem hindre os i at udføre sabotageaktioner, endog i en sådan grad, at det blev nødvendigt for mig at affyre varselsskud.

Angsten for at blive arbejdsløs og dermed blive sendt til Tyskland var fremherskende, derfor var nogle arbejderes holdning til sabotagen negativ langt ind i 1944.

Men danske arbejdere blev i Tyskland bombemål, nogen blev slået til invalider, andre blev slået ihjel.

En dag siger min far til mor

Stimmungsbericht

«Else, har du hørt om Erik Nielsens kone? Du ved, jeg arbejdede sammen med Erik på B&W, ikke?» «Joh»!

«Postbudet kom i dag og afleverede en pakke til hende».

«Hun siger til ham, det må være forkert, jeg venter ingen pakke.

Hvad kan det dog være?»?

«Vil De kvittere her? spørger postbudet».

«Har De ikke fået nogen besked om Deres mand?» «Nej»!

«Nå, jamen det er jo ikke så godt, fordi det er Deres mand, der ligger i papkassen».

Manden var dræbt under et flyangreb, og det var altså måden, man kvitterede for hans indsats for Danmark und das Vaterland. Men det var jo også kun en sølle arbejder.

Danske søfolk i allieret tjeneste

Danske skibe stævnedes den 9. april mod allierede eller neutrale havne, trods ordrer hjemmefra om det modsatte. 800 norske og 230 danske skibe, med henholdsvis 22.000 norske og 5.–6.000 danske søfolk, gik i allieret tjeneste.

Tabene var katastrofale, men danske krigssejleres indsats på et tidspunkt, hvor England var så tæt på at bukke under, som man overhovedet kan komme, hvor alt var imod, da var vore søfolk med til at afværge hungersnød, aftvang respekt og pyntede dermed på Danmarks mere end flossede anseelse.

Er (det officielle) Danmark

tæt på at komme i krig med England?

Danmark afleverer uden sværdslag 6 motortorpedobåde for kul (siger man) på et tidspunkt, hvor England er i knæ.

Kunne man ikke have sejlet dem til Sverige? Forsøgte man?

Kunne man ikke have smadret dem? Sølle 60 kg. trotyl, ikke mere end hvad en mand, selv med krykstock, kan bære under den ene arm, blot anbragt de rigtige steder, havde været nok.

Var der ikke en eneste indenfor flåden, der var så ung, så hensynsløs og forvildet, at han på eget initiativ kunne have gjort bare det lidet, der lignede, hvad franskmændene gjorde i Toulouse, da de sænkede den franske flåde? Hvis der havde været en sådan forvildet ung mand, kunne man så ikke bare bagefter sige:

«Det må I undskylde, vi passede på, så godt vi kunne, men vi blev truet». Tyskerne var overraskede, nærmest forbløffede over, at de fik disse dejlige både.

Tænk lige på den tyske Højsøflåde, der stævner ud fra Kiel i 1918 for at få det sidste afgørende, ærefulde nederlag.

Da Danmark afleverede sine motortorpedobåde, som var nyere og mere effektive end de tyske til nazisterne, følte England sig så truet, at det var parat til at erklære Danmark krig.

Man opfattede med rette udleveringen af dette krigsmateriel som endnu en krigshandling rettet mod England, vel nærmest som en krigserklæring. Englænderne gør det klart, at det går denne gang, men udleverer vi danske ubåde, så har vi krigen med England.

Samarbejdsregeringens folk undskylder deres forræderi med, at de forsøgte at skåne det danske folk, og at de var truet til det.

Men danskerne kunne have gjort, som franskmændene og sænket skibene eller prøvet på at smutte til Sverige med dem.

Men man gjorde intet.

Uden al tvivl ville størsteparten af de danske søofficerer med største glæde have ødelagt skibene, men gøre det på eget initiativ, magtede de ikke. De var jo trods alt danskere.

Var vi kommet i krig med England, kunne Danmark næppe have været styrtet ud i en større ulykke. Kun tilfældigheder holdt os uden for; måske skal vi takke vore 6.000 søfolk, der trodsede farerne i allieret konvojtjeneste?

Det engelske admiralitet udtrykte sin dybeste foragt over for den danske flåde. Englands tab af skibe var katastrofalt store; uden forsyninger udefra ville England tabe krigen.

De tyske ubåde var frygteligt effektive og skånselsløse.

Her er nogle tal, – noget, der må mane til eftertanke, og som viser omfanget af vore politikeres brud på neutralitet, deres vælgen side i deres tro og overbevisning om en snarlig tysk sejr.

september	1939 – juni 1940:	2 millioner t. skibstonnage;
juli	1940 – december 1940:	2,5 ” ” ” ”
juli	1941 – december 1941:	1,5 ” ” ” ”
januar	1942 – juni 1942:	4,100.00 t. mere end 1000 skibe

Hver anden danske sømand, der sejlede for de allierede, mistede livet.

Havde vore søfolk ikke sejlet for de allierede, havde vi da fået krig med England?

Spillede politikerne hasard? Hvis de gjorde, hvad var baggrunden?

Hvad var deres motiv?

Kan udleveringen af motortorpedobådene tolkes som andet end en krigerisk handling med det danske folks ve og vel som indsats?

Deltog Danmark i krigen på det nazistiske Tysklands side?

Gavebod?

1942: november flg. krigsmateriel blev udleveret:

(FDH = Frit Danmarks Hvidbog si 161)

6 stk. motortorpedobåde

24 stk. 75 mm. Luftværnskanoner; 24 stk. kanonmotorvogne.

8 stk. korrektører, 8 sæt lys og lyttmateriel.

6 stk. 4 m. stereo telemetre, 17000 stk. brisantgranatpatroner.

64 stk. 20 mm. kanoner med luftværnslavet.

50.000 brisantgranatpatroner, 10000 stk. øvelsespatroner.

20.000 tæpper, 36 kogekasser og 2 feltkøkkener.

60.000 geværer af 1889 model; det var halvdelen af beholdningen.

983 stk. rekylgeværer

20 stk. 81 mm. fodfolksmorterer.

30 mill. 8 mm. patroner,

12.000 skud brisantammunition til morterer.

15.000 livremme,

15.000 par støvler;

15.000 kapper

60.000 tæpper.

August 1943 fik tyskerne for 700 mill. Kr. ubeskadiget materiel af den danske hær – funktionsdygtige våben

Tyskerne fik Flådens og Hærens virksomheder med en omfattende maskinpark og med et omfattende udstyr på flådestationerne til reparation af skibe – helt og aldeles ubeskadiget – med funktionærer og specialuddannede arbejdere klar til at forsætte.

BOPA måtte for at rette på danskhedens stolte image sabotere flere af det danske krigsvæsens virksomheder.

Politikerne kunne som tyskernes gode samarbejdspartnere gå hjem og sove, til krigen sluttede, de var fredet i klasse A.

Officererne kunne efter interneringen bo hjemme helt legalt til langt hen på efteråret 1944.

For tyskerne var de stadig vennerne, samarbejdspartnere, man kunne stole på, men hvad var de for de aktive modstandsfolk?

Flådens indsats er vi stolt over, officererne handlede på trods af politikerne, de kunne måske have smadret mere materiel på land, men kan vi blive enige om, at de gjorde dog trods alt noget?

Men gjorde de, hvad de kunne/burde have gjort, deres uddannelse og løn taget i betragtning?

Deres handicap var, at de var danske.

Glorificering af samarbejdspolitikken

Her er nogle af samarbejdspolitikken argumenter for at søge sig frifundet for landsforræderi.

1. Man var tvunget til det.
2. Man gjorde det for at skåne sine landsmænd.
3. Man ville bevare Danmarks suverænitet.
4. Man ville undgå det værst tænkelige. Man har dog glemt at beskrive, hvad det værst tænkelige var.

Metoden var at komme tyskerne i forkøbet ved at tilbyde sig med forslag og foranstaltninger, der kunne afbøde virkningerne af senere tyske krav.

Her er et af mange eksempler: Hans Kirchhoff skriver i: Samarbejde og modstand – En politisk historie: side 2001.

Afskrift: «I departementchefstyrets spæde begyndelse overvejede embedsmændene at lade de danske jøder internere i en lejr for at hindre, at de blev interneret til de tyske koncentrationslejre».

Set i bakspejlet, kan emsigheden kun betegnes som det rene og skære vanvid, eller at man var totalt blottet for en forståelse af nazisters barbari.

Krigens udvikling forhindrede denne plans udførelse.

Forsøg alligevel at vurdere samarbejdets vanvid, når du betragter jødeforfølgelsernes forløb i 1943.

Medlem af det danske nazistparti og den lille generalstab Schjødt-Erichsen og Viggo Hjalff blev omkring 1960 anklaget for indirekte mord – for Den skæve Våbenfordeling i en retssag.

Senere skrev de deres version af begivenhederne og her tilstår man, at udleveringen af hærens materiel kun skete, fordi de som de gode soldater, de nu engang var, fulgte en given ordre. Hulk!

Krigsforbryderstolens afgørelser gjaldt ikke i Danmark.

Krigsforbryderdomstolen i Nürnberg

At handle efter ordre eller intet at foretage sig fritager ikke for strafansvar

Der var rift om regeringsmagten

8. juli, 1940: – regeringsomdannelse – Scavenius udenrigsminister Kongen forlanger udenrigsminister P. Munch udskiftet.

30. juli – Tyskerne fremsætter forslag om fælles mønt- og toldunion, det svarer måske til Euroen i år 2009.

14. august – Strenge fængselsstraffe til 8 danskere, som har været i slagsmål med tyske soldater. Disse germanere bliver dog rost af statsministeren for at have udvist en mønsterværdig optræden, sine danske landsmænd betegner han som unge, forvildede bøller.

24. august – Strejkeretten fratages de danske arbejdere;

3. oktober – Christmas Møller udtræder på tysk krav af regeringen.

16. oktober – Christmas Møller må udtræde af nimandsudvalget, som han få dage tidligere just er valgt ind i; at tyskerne ikke ville blande sig i den «frie», – «suveræne» danske stats indre anliggender blev yderligere demonstreret her.

10. januar, 1941: – Christmas Møller må udtræde af rigsdagen, og fratæde alle tillidsposter.

25. januar – livsvarigt, 14 og 8 års fængsel til 3 danske officerer; en menig soldat fik 3 års fængsel for «spionage». Arresteret af dansk politi. Opmuntrende var det dog, at der i officerskorpset var antinazister.

Hedtoft Hansen udtaler omkring nytår 1941 i den socialdemokratiske hovedbestyrelse:

«Er der ingen grænse, hvor vi siger stop og nej? Kan vi over for vort parti, over for landets befolkning, over for vore nordiske brødrefolk, over for vor egen samvittighed og historien blive ved med eftergivenhed? Kan vor bevægelse og landets befolkning forstå alt dette uden at tage skade på deres sjæl?»

Er ikke denne principløse eftergivenhed en håbløs taktik, som blot fremmer den indre opløsning og det indre moralske sammenbrud – som er den æreløse selvopgivelses uundgåelige konsekvens».

Dette var i direkte modstrid med partihøvdingen Staunings samarbejdspolitik.

Hans Hedtoft må derfor udtræde af rigsdagens samarbejdsudvalg og nedlægge sin post som forretningsfører i Socialdemokratiet.

Blev han trynet på plads for siden at blive en trofast partisoldat?

Nazisterne rasler med spaderne

18. februar 1941 : fængselsstraffe til flere personer for slagsmål med tyske soldater;

9. april – Danmarks gesandt i New York aftaler overenskomst med USA om beskyttelse af Grønland. Kauffmann hjemkaldes; han nægter; han afskediges;

USA godkender ham som Danmarks sande repræsentant. Den danske regering anklager ham for landsforræderi. Var man også tvunget til det?

21.06. Eivind Larsen bliver chef for særligt politidepartement. Heksejagten på de danske kommunister er dermed grydeklar. I Folketingssalen refererede nazisterne flere gange politiske modstanderes udtalelser og beslutninger fra lukkede møder, hvilket resulterede i højlydte protester også i folketingsalen.

Citat fra den nazistiske avis Fædrelandet:

Frits Clausen udtalte i Folketinget:

«Men disse lukkede møder er nu slet ikke så lukkede, som de herrer åbenbart tror, for jeg kan referere hvert eneste lukkede møde, der har været afholdt».

Christmas Møller råbte fra sin plads: *«Hvor har De det fra?»*

Nazistpartiets indsats dels ved stikkervirksomhed, dels ved aktiv personlig medvirken under tyskernes aktioner mod danske af formentlig jødisk herkomst, kostede mange danske deres formue, frihed og flere hundrede livet. Danske nazister udarbejdede de lister, som tyskerne gik frem efter ved jødeforfølgelserne.

Grundigheden i nazisternes arbejde kan illustreres med en detalje; denne efterretningsorganisation fandt også frem til indbringende handelsagenturer, som hidtil havde været administreret af jøder, man fik agenturerne anbragt i nazistiske lommer. Brødrene Bryld har givetvis spillet en ledende rolle som partiets ledende strateger i bestræbelserne på, at Der Führer Fritz Clausen skulle få samme magtposition, som den norske nazist Vidkun Quisling.

1) Kendsgerningerne var:

Besættelsesmagten og det danske naziparti havde infiltreret sin efterretningsvirksomhed og stikkergerning i alle dele af Danmarks politiske og erhvervsøkonomiske liv.

Med økonomisk støtte fra besættelsesmagten driver nazisterne nu et spil, hvor de dels ved logren (propaganda) overfor befolkningen og besættelsesmagten, men samtidig med trusler og afpresning overfor regeringen, forsøger at få regeringsmagt.

Bemærkelsesværdigt er dog, at Værnemagten ikke støtter de danske nazister. En forklaring herpå kan være en aftale om regeringsdannelse mellem statsminister og tyskerne, men dette bygger på indicier og er gætteværk, da jeg er ude af stand til at dokumentere det.

DNSAPs juridiske råd udarbejdede i 1941 forslag til en lov om korporativ statsforvaltning, en lov om faglige sammenslutninger og en lov om nyordning af politiet, senere om «indfødsret (Rigsborgerloven – jøderaceloven af 1935).

Jurister, og her må familien Bryld igen skønnes at have ydet en bemærkelsesværdig indsats, da de juridisk havde forberedt den henvendelse, Fritz Clausen forelægger for SS-Brigadeführer Kanstein om at få regeringsmagten.

Nazisterne foranstalter mindeappeller for de faldne, danske soldater med demonstrationer i Roskilde, Haderslev og København.

Trods uniformsforbud optræder de i fuld galla, nogle arresteres og dømmes.

Moddemonstrationer og kæmpeslagsmål, også med det danske politi, overbeviste tyskerne, som f. eks. kunne beskue de danske nazisters fiasko ved den lille Hornblæser fra Dagmarhus. Tyskerne får her anskueliggjort, at en fortsat fredelig produktion af div. varer, bl.a. soflæsk, vil være i fare ved en nazistisk magtovertagelse.

Under nazistiske demonstrationer kvæstes en betjent livsfarligt og invalideres ved «spademarchen» i Haderslev, medens 5 kvæstes alvorligt i Roskilde.

2) Højgård – Kliken bestod af en broget skare af de mest reaktionære-finansfolk og intellektuelle kredse, der var forblændede af Hitlers sejr, hans effektivitet og som til gengæld var utilfredse med vort parlamentariske systems ineffektivitet.

Positivt vurderet drømte de vel om, at kunne fjerne den nazistiske trussel, Fritz Clausen, og selv få magt og dermed score penge i virvaret.

A.P. Møller er af flere kilder blevet negativt beskrevet i denne sammenhæng, bl.a. bedømt ud fra hans tale i Studenterforeningen.

3) Landbrugernes Sammenslutning, (LS) en noget broget skare af storbønder, grever og baroner, resterne af Danmarks landadel, reaktionære nazisympatisører bød sig til. Forude lå nemme penge at tjene for en landmand. Knud Bach var deres bannerfører. Han karakteriseredes af flere som værende imbecil, dvs. åndssvag i middel grad.

4) Statsminister Staunings regeringsmanøvrer?

I det følgende bringer jeg udpluk fra Carl Madsens (CM) bog: Flygtning 33; side 91. Socialdemokrat, professor ved Århus Universitet skrev i 1927: «*Den socialdemokratiske førerklasse er da i det store og hele en filistrøs småborgerklasse, hvis fornemste interesse, det er at sikre sin egen småborgerlige eksistens.*

En sådan kaste er prædestineret for nazismen». Har han ret?

Uddrag fra Carl Madsens: Når bladene falder

«I oktober måned 1940 skal der på lokalt plan være sluttet et forlig mellem værnemagten og Socialdemokratiet om partiets betingelsesløse kapitulation over for den tyske nazisme.

Dette forlig godkendtes senere af de øvre tyske naziinstanser. Dermed var den såkaldte «decemberkrise» i 1940 afværget.

Efter den tyske sejr skulle Staunings parti være det eneste tilladte i Danmark. Der opstilledes en liste over de personer, der skulle være medlemmer af den første danske regering efter tysk sejr og den derpå følgende indlemmelse af Danmark som tysk provins.“ si 92. Denne ministerliste kender „Udgiverselskabet for Danmarks nyere Historie, eller i hvert fald nogle af dets medarbejdere.

Det er en af de hemmeligheder, der ruges over med så vild en ar-rigskab. Da forliget med tyskerne var i havn, begyndte Stauning at forberede de danske arbejdere på, at de måtte acceptere situationen, indstille sig på at blive nazister. På at landets selvstændighed kun kunne bevares på betydningsløse områder».

Forliget på Sandkroen

Uddrag fra Carl Madsens: Når bladene falder, side 87.

«Lauritz Hansen, formand for De samvirkende Fagforbund, repræsenterende Socialdemokratiet indgår flg. aftale på Sandkroen i efteråret 1940 med den tyske besættelsesmagt.

Socialdemokratiet vil kunne godkendes som det eneste tilladte parti i Gau Danmark efter visse ansigtsløftninger. Til gengæld vil tyskerne skåne ledende socialdemokrater og partiets formue.»

Carl Madsen gør dog opmærksom på, at han endnu ikke kan dokumentere denne påstand. Et indirekte indicium er ledende socialdemokraters iver for at indynde sig og dermed sikre sig en ministertaburet.

Indberetning fra gesandt i det tyske udenrigsministerium

Den tyske gesandt Luther, indberetter til von Ribbentrop d. 26. oktober 1942:«fagforeningernes leder Lauritz Hansen har overfor Meisner (attaché ved gesandtskabet i København) erklæret sig villig til at indtræde i et midlertidigt ministerium som socialminister for at neutralisere de 514.000 arbejdere, der er organiseret i fagforeningerne.

Han er villig til at fjerne de marxistiske elementer fra fagforeningernes ledelse for at give denne et rent fagligt præg».

Citat slut.

CM vurderer, at Lauritz Hansen har forhandlet på andres vegne. CM forsøger også på god advokatvis at dokumentere sine hypoteser med henvisning til udtalelser fra Stauning selv.

Hvo, der antaster rigsdagens sikkerhed og frihed,
hvo, der udsteder eller adlyder nogen hertil sigtende
befaling, gør sig skyldig i højforræderi

Krænkes Grundloven?

Samarbejdspolitikens højdepunkter?

**Bekræfter Staunings forlig – en aftale om
en fremtidig socialdemokratisk regering
hvilende på tyske bajonetter?**

Fyns Forum den 19 januar 1941.

Uddrag: *«Vi må forberede os på at indgå i det nye Europa – Nyordningen vil stille krav til Danmark. Danmark må gå ind i de nye baner for samvirke og samhandel.»*

Studenterforeningen den 8. Marts 1942.

Uddrag:

«De små stater har intet at frygte, de vil beholde deres selvstændighed. Kun på det erhvervsmæssige, møntmæssige, militærpolitiske og udenrigspolitiske område må ledelsen være fælles og bestemmes af Tyskland.»

Var der overhovedet noget tilbage? Vidner disse udtalelser om, at Danmarks statsminister Stauning havde indgået den aftale, som Carl Madsen mistænker og anklager ham for, og som er brud på Grundloven?

Min vurdering er, at Carl Madsens påstande er sandsynlige – grænsende indtil vished.

Om Udgiverselskabet for nyere Historie har historieforskeren Aage Trommer på et seminar i Odense i 1995 udtalt, at dette selskab fik adgang til arkiver og bevillinger efter en forudgående ikke nedskreven aftale om, at de ville beskrive samarbejdspolitikkerne i et positivt lys.

CM tilføjer, at disse historikere aflagde tavshedsløfte, og at de ikke ville offentliggøre noget materiale før pågældende ministerium havde gennemset forskningsresultaterne.